

Modum kommune
Postboks 38
3371 Vikersund

Brevet er sendt per e-post til: post@modum.kommune.no

Rapport etter forurensningstilsyn ved Elvika avløpsanlegg – endelig

Sammendrag

Fylkesmannen gjennomførte 6. mars 2015 forurensningstilsyn ved Elvika avløpsanlegg. Tilsynet ble gjennomført som en inspeksjon. Denne rapporten beskriver avvik og andre forhold som ble avdekket under inspeksjonen. Rapporten beskriver også oppfølging etter inspeksjonen. Den er å anse som endelig hvis vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen 13. april 2015.

Denne rapporten er endret etter tilbakemelding fra virksomheten, datert 13. april 2015.

Fylkesmannen avdekket to avvik under inspeksjonen. Avvikene gjaldt følgende:

- Virksomheten hadde mangelfull dokumentasjon av tap fra avløpsnettet.
- Virksomhetens internkontroll på området for det ytre miljøet var mangelfullt dokumentert.

Avvikene er nærmere beskrevet under eget punkt.

Vi ber om at virksomheten innen 1. juni 2015 sender Fylkesmannen en plan for retting av avvikene. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet under eget punkt.

Vi varsler vedtak om at vi opphever utslippstillatelsen for Øya avløpsanlegg. Frist for å gi uttalelse til det varslede vedtaket er 13. april 2015.

Virksomheten skal betale 12 200 kr i gebyr for inspeksjonen.

Marianne Seland
seniorrådgiver

Håkon Dalen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift. Dokumentet er bare sendt elektronisk.

Diverse informasjon

Dato for inspeksjonen: 6. mars 2015	Rapportnummer: 2015.018.I
Førrige inspeksjon: 6. juni 2008	
Kontaktperson for virksomheten: Torger Ask	Til stede fra Fylkesmannen: Marianne Seland Håkon Dalen

Kontrollert virksomhet

Navn: Elvika avløpsanlegg, eid og drevet av Modum kommune	E-post: post@modum.kommune.no
Besøksadresse: Katfossveien, Modum	Telefon: 32 78 94 00
Organisasjonsnr. (underenhet): 974639920	Kommune: 0623 Modum
Anleggsaktivitet: Avløpsnett og -rensing	Anleggsnr.: 0623.0026.01
Risikoklasse: 3	Tillatelse gitt: 24. oktober 2012
	Tillatelse sist endret: -

Bakgrunn for inspeksjonen

Fylkesmannen gjennomførte inspeksjonen for å kontrollere om Elvika avløpsanlegg overholder gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven. Inspeksjonen inngår i en landsdekkende aksjon for avløpsanlegg i 2015.

Tema for inspeksjonen var som følger:

- avløpsnett
- driftsresultater
- utslippskontroll
- internkontroll
- risikovurdering
- langsiktige planer
- tillatelse

Rapporten beskriver avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen, innen områder der Fylkesmannen er forurensningsmyndighet. Rapporten gir altså ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: et forhold som Fylkesmannen mener er nødvendig å påpeke for å ivareta det ytre miljøet, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

Resultater fra inspeksjonen

Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten hadde mangelfull dokumentasjon av tap fra avløpsnettets.

Avvik fra:

Virksomhetens utslippstillatelse punkt 4.2.

Kommentarer:

Tap av avløpsvann fra avløpsnettets tilknyttet Elvika avløpsanlegg kan skje via overløp eller lekkasjer. Ved Elvika avløpsanlegg var det per mars 2015 29 pumpestasjoner, alle med overløp. Ellers var det ikke overløp på nettet, bortsett fra en kum med utvendig renne. Kommunens representanter kjente ved tilsynet ikke til større lekkasjer på avløpsnettets. 11 av pumpestasjonene var utstyrt med automatisk tidsregistrering av overløp. Kommunen hadde ved tilsynet planer om å få installert mengdemålere for overløp i pumpestasjonene.

Modum kommune har krav til at tap av sanitært og industrielt avløpsvann fra avløpsnettets skal være maks 5 % per år. Kommunen kunne ved tilsynet ikke si eller dokumentere om dette kravet var overholdt i 2014, eller tidligere år. Videre hadde kommunen ikke en dokumentert rutine for kontroll og oppfølging av tap fra avløpsnettets. Kommunens representanter mente ved tilsynet at de ikke hadde nok data til å si hva tapet fra avløpsnettets hadde vært.

Modum kommune må få på plass tilstrekkelig utstyr og rutiner for å dokumentere tap av sanitært og industrielt avløpsvann fra avløpsnettets. Videre mener vi kravet til tap fra avløpsnettets er så sentralt at dette kravet skal være grundig omtalt i internkontrollen for Elvika avløpsanlegg, og inkluderes i målformuleringen, i risikovurderingen og i hendelser som krever dokumentert avvikshåndtering, og at rutiner for oppfølging og kontroll av kravet skal være skriftlig dokumentert.

Elvika avløpsanlegg har krav til maks 5 % tap av avløpsvann fra avløpsnettets. På lengre sikt for Elvika avløpsanlegg, og per i dag for de avløpsanleggene som allerede har avløpsnett med velfungerende separatsystem, mener vi det er grunnlag for å sette kravet til tap fra avløpsnettets til 1 %. Vi ber kommunen ta det i betraktning ved langsiktig planlegging for Elvika avløpsanlegg.

Avvik 2

Virksomhetens internkontroll på området for det ytre miljøet var mangelfullt dokumentert.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd punkt 4, 6, 7 og 8.

Kommentarer:

Modum kommune hadde ved tilsynet en god del internkontrolldokumentasjon på plass for Elvika avløpsanlegg. Vi mener likevel internkontrolldokumentasjonen må bli bedre på følgende områder:

- Risikovurdering (§ 5 andre ledd punkt 6)
Virksomheten kunne ved tilsynet dokumentere en risikovurdering for Elvika avløpsanlegg. Risikovurderingen var datert 25. mars 2009. Fylkesmannen mener denne risikovurderingen var mangelfull, ved at den ikke var oppdatert etter at kommunen hadde bygget et nytt renseanlegg. I tillegg mener vi at risikovurderingen var for lite omfattende for avløpsnettets ved Elvika avløpsanlegg.

Avløp fra Øya pumpestasjon ledes via to rør til Elvika renseanlegg. Rørene ligger delvis åpent på bunnen av Bergsjø. Modum kommune hadde ved tilsynet ikke montert utstyr for å kunne avdekke eventuelle lekkasjer i denne rørledningen. I Hamar var det i 2012 et større utslipp av kloakk til Mjøsa som følge av brudd på en undervannsledning. På bakgrunn av dette ber vi kommunen inkludere en vurdering av fare for lekkasje til Bergsjø i risikovurderingen for Elvika avløpsanlegg.

Ellers minner vi om at internkontrollforskriften forutsetter at virksomheter har en regelmessig gjennomgang av internkontrollen, for å sikre at den er tilstrekkelig oppdatert (§ 5 andre ledd punkt 8). Vi mener på bakgrunn av det at risikovurderinger, og andre sentrale elementer i en internkontroll, skal gjennomgås minst annethvert år.

- Avvikshåndtering (§ 5 andre ledd punkt 7)
Modum kommune var ved tilsynet i gang med å innføre et eget system for avviksregistrering og -oppfølging. Dette må komme på plass som en del av virksomhetens internkontroll for Elvika avløpsanlegg, sammen med en rutine for hvordan alvorlige og/eller stadig gjentakende avvik skal håndteres.
- Når det gjelder mål for Elvika avløpsanlegg på området for det ytre miljøet, kunne kommunen dokumentere det, i rutine C3, 2.1 av 24. mars 2009. Vi anbefaler likevel at konkrete, målbare resultatmål inkluderes i internkontrolldokumentasjonen, for eksempel mål om 93 % fosforrenseeffekt, mål om å overholde rensekravet for organisk stoff, og mål om maks 5 % tap fra avløpsnettets.

Andre forhold

Nytt renseanlegg

Modum kommune har bygget et nytt renseanlegg i Elvika. Det nye anlegget ble satt i drift i mars 2014. I 2014 overholdt ikke Modum kommune fosforrensekravet som gjelder for Elvika avløpsanlegg. Men anlegget var dette året i en innkjøringsfase. Så langt i 2015 ligger det an til at kommunen overholder kravene til rensing av fosfor og til organisk stoff.

Ny utslippsledning

Modum kommune planlegger å legge en ny utslippsledning fra Elvika renseanlegg ut i Drammenselva. Når det nye utslippsledningen er lagt, ber Fylkesmannen ber om å få tilsendt opplysninger om følgende:

- koordinater for utslippspunktet (UTM 32, Euref 89, sju siffer)
- dybde for utslippspunktet
- utslippspunktets avstand fra land
- kort beskrivelse av utslippsarrangementet (åpent rør, diffusor, annet?)

I tillegg er det fint hvis vi kan få tilsendt et kartutsnitt som viser renseanlegg og ny utslippsledning.

Akkreditert prøvetaking

Virksomhetens representanter fortalte ved tilsynet at det er trolig at Elvika renseanlegg i uke 16/17 2015 vil bli godkjent for akkreditert prøvetaking etter forurensningsforskriften § 14-11. Vi ber om å få tilsendt en bekreftelse fra kommunen når denne godkjenningen er på plass.

Varsel om oppheving av utslippstillatelse for Øya avløpsanlegg

Modum kommune har en egen utslippstillatelse for Øya avløpsanlegg. Avløpsvann fra Øya rensedistrikt har fra oktober 2014 blitt overført til Elvika avløpsanlegg. I januar 2015 ble Øya avløpsanlegg revet. Fylkesmannen varsler derfor vedtak om at vi opphever utslippstillatelse for avløpsvann inkl. overvann fra Modum kommune, for Øya rensedistrikt, av 4. februar 2002. Denne utslippstillatelsen gjelder likevel fortsatt for Bårud avløpsanlegg. Opphevingen gjelder fra den datoen vi fatter vedtaket.

Saksgang for det varslede vedtaket

Fylkesmannen forhåndsvarsler vedtaket om oppheving av utslippstillatelse etter forvaltningsloven § 16. Hvis kommunen mener at vi forhåndsvarsler vedtaket på feil grunnlag, eller at det er flere opplysninger som skal legges til grunn før vi fatter vedtaket, ber vi om at melding sendes til Fylkesmannen. Hvis det ikke har kommet nye opplysninger til saken innen fristen vil vi fatte vedtaket. Vi vil gi melding om dette i et eget brev. Frist for å gi uttalelse til det varslede vedtaket er 13. april 2015.

Oppfølging etter inspeksjonen

Modum kommune plikter snarest å få rettet avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Vi ber om at dere innen 1. juni 2015 sender oss en skriftlig plan for hvordan avvikene vil bli rettet. Planen skal angi tidspunkt for når avvikene skal være ferdig rettet. I tillegg ber vi om få tilsendt følgende, jamfør avsnittene ovenfor, senest innen 1. juni 2015:

- bekreftelse på godkjenning for akkreditert prøvetaking
- opplysninger om ny utslippsledning

Vi ber om at dere sender tilbakemeldinger per e-post til fmbugpost@fylkesmannen.no, gjerne med kopi til kontrolløren (fmbughda@fylkesmannen.no). Eventuelt kan dere sende tilbakemeldinger per post til Fylkesmannen i Buskerud, postboks 1604, 3007 Drammen.

Gebyr for inspeksjonen

Fylkesmannen er pålagt å kreve gebyr for gjennomførte inspeksjoner i virksomheter med tillatelse etter forurensningsloven. Gebyret skal dekke kostnadene for gjennomføringen av inspeksjonene. Elvika avløpsanlegg er plassert i risikoklasse 3. Dette innebærer at virksomheten skal betale 12 200 kr i gebyr for inspeksjonen, jmfør forurensningsforskriften § 39-6. Faktura med innbetalingsblankett ettersendes.

Offentlighet i forvaltningen

Den endelige inspeksjonsrapporten vil være tilgjengelig for offentligheten på www.fmbu.no, jmfør offentleglova.

Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med forskrifter
  - Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
  - Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid virksomheter (internkontrollforskriften)
- korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen
- virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for det ytre miljøet
- Tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av avløpsvann fra Elvika avløpsanlegg, av 24. oktober 2012 (virksomhetens utslippstillatelse)

Fylkesmannen anbefaler følgende veiledere/litteratur:

- Veileder for vurdering av risiko for ytre miljø. Rapport 197/2013 fra Norsk Vann (www.norskvann.no)
- Veileder om innlevering og deklarerer av farlig avfall (www.norsas.no)